

Wenen in cijfers

1

internationaal erkend nationaal park (Donau-Auen) ligt gedeeltelijk op het grondgebied van Wenen.

1,014

miljard euro heeft het nieuwe centraal station van Wenen gekost. De bouw werd in 2014 volgens plan voltooid.

2:05:41

is het parcoursrecord van de Vienna City Marathon. Dit is – typisch voor de Weense gemeenschap – een van de langzaamste tijden van vergelijkbare stadsmarathons.

3,3

miljoen bezoekers kwamen ooit naar het Donauinselfest. Dat is ongeveer net zoveel als het totaal aantal inwoners van Madrid.

31,7

miljoen passagiers landen elk jaar op de luchthaven.

49,6

% van het stadsgebied bestaat uit groen en water: tuinen, parken, bos, Donau en landbouwgebieden.

50

km aan strand nodigt in de zomer uit om van het water en de zon te genieten.

65,8

°C liggen tussen zomer en winter – zo groot is het verschil tussen de hoogste en de laagste temperatuur die ooit werden gemeten.

83,9

jaar is de gemiddelde levensverwachting van vrouwen in Wenen. Mannen worden met 78,6 jaar ook in Wenen iets minder oud.

98,6

% van de stoelen in de Wiener Staatsoper is altijd bezet. Daarvan kunnen de meeste andere podia slechts dromen.

171

m boven de zeespiegel ligt de Stephansplatz.

180

verschillende nationaliteiten telt de bevolking van Wenen.

360

graden draaien zowel het reuzenrad als de Donauturm – de ene om zijn horizontale as, de andere om zijn verticale as.

642

ha aan wijngaarden leveren jaarlijks 2,5 miljoen liter wijn – dat kan van geen andere stad worden gezegd.

900

fontein in de stad leveren vers bronwater uit de bergen tegen de dorst – het wordt zonder pompen de stad binnengevoerd.

193.298

studenten maken Wenen tot de grootste universiteitsstad in Duitstalig gebied.

220.000

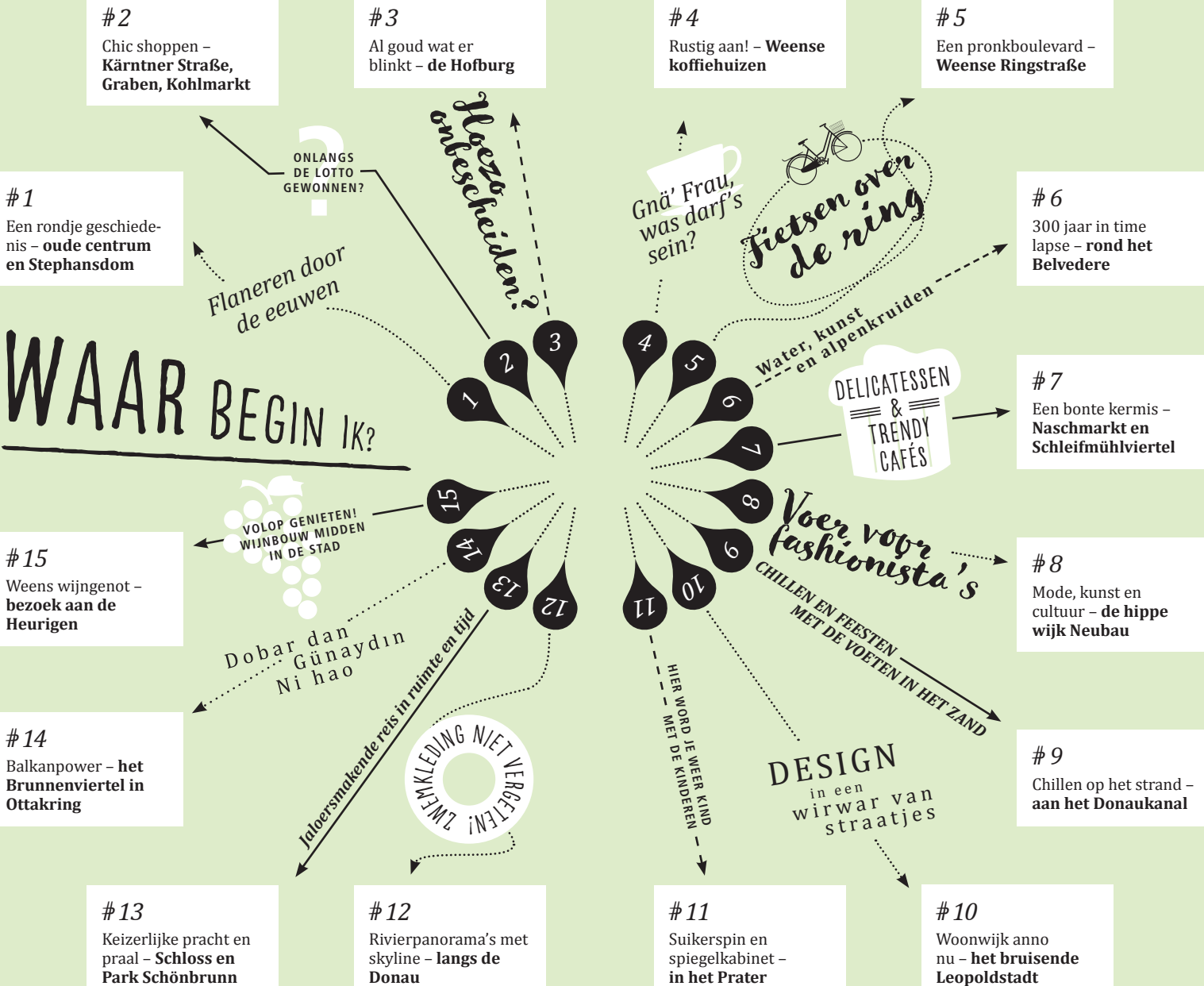
sociale huurwoningen telt de stad. Daardoor kan circa een vierde van de Weense huishoudens betaalbaar wonen.

5

maal per dag gaat het Weense openbaar vervoer de wereld rond, dagelijks 210.000 km.

Het kompas van Wenen

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

6

300 jaar in time lapse – rond het Belvedere

Prins Eugenius van Savoye liet Schloss Belvedere bouwen in wat toen nog een landelijke voorstad was. Tegenwoordig wordt de paleistuin omgeven door een dichtbebouwde – maar goed verzorgde – stadsjungle. De tijdreis vanaf de barokke Karlskirche via het Belvedere naar moderne kunst net buiten de Gürtel voert door deze aangename groene oase.

Deze relaxte tijdreis begint direct met kunst-historisch tromgeroffel: wat de Stephansdom was voor de middeleeuwen, is de **Karlskirche** 1 voor de tijd van de barok. Deze markante kerk werd gebouwd in opdracht van keizer Karl VI als dank voor het einde van een pestepidemie. De bouw duurde 20 jaar, waarna de kerk in 1735 werd ingewijd. Eenmaal binnen maakt de Karlskirche vooral indruk door de ruimtelijke werking. Belangrijk is daarbij de koepel, waarvan het 1250 m² grote oppervlak versierd is met een kleurrijk fresco van Michael Rottmeyr – stap in de lift om het kunststukje van dichtbij te bekijken.

Dit licht, deze bijzondere sfeer – uniek! Hoewel: met het juiste smart-phonefilter ziet je kiekje van de Karlskirche er misschien net zo uit

Neem de tijd, want de Karlskirche behoort tot de mooiste barokkerken ten noorden van de Alpen!

Klein park, veel te doen

Het Resselpark voor de kerk wordt begrensd door de Ring. Aan de andere kant van deze drukke straat is sinds maart 2020 de **Albertina Modern** 2 in het kunstenaarshuis gehuisvest. Deze nieuwe dependance van de Albertina toont hedendaagse kunst van Valie Export tot Andy Warhol. Weer terug in het park is het de moeite waard om het **Otto Wagner-Pavillon** 3, met een overzicht van het leven en werk van deze Oostenrijkse jeugdstijlpaus, te bezoeken – het stationsgebouw met de gouden versieringen heeft hij zelf ontworpen.

Ter herinnering aan de oorlog

Na dit rondje over de Karlsplatz wandel je achter de kerk langs naar de **Hochstrahlbrunnen** 4 op de Schwarzenbergplatz. Deze waterbron, waarvan de fontein 's avonds kleurrijk wordt verlicht, verrees in 1873 naar aanleiding van de openstelling van de eerste Weense waterleiding, die ook nu nog de stad van fris bergwater voorziet.

De fontein wordt geflankeerd door het **Russendenkmal**, in 1945 door het Rode Leger opgericht ter ere van de Sovjetsoldaten die in de oorlog waren gesneuveld. Verder herinnert in Wenen weinig aan de tien lange jaren dat de stad na de Tweede Wereldoorlog onder de geallieerde overwinnaars was verdeeld. Direct achter het monument, aan de Rennweg, is de ingang van Schloss Belvedere, waar in 1955 het staatsverdrag werd ondertekend waardoor Oostenrijk weer een vrij land werd.

Een fraai uitzicht

Toen **Schloss Belvedere** 6 aan het begin van de 18e eeuw werd gebouwd, bevond het zich vlak voor de poorten van de stad. Opdrachtgever was de door de oorlog met de Turken rijk geworden veldheer prins Eugenius van Savoye. Hij liet hier door hofarchitect Johann Lucas von Hildebrandt een zomerresidentie bouwen. Hildebrandt ontwierp onder meer de grote, streng symmetrische barokke tuin met waterpartijen, cascaden en beelden. Aan beide uiteinden van de licht hellende tuin bouwde hij een paleis. In het **Unteres Belvedere** zijn de woon- en pronkvertrekken

Mijn hemel! Wat een barokke encensering. De fresco's in de Karlskirche spelen met optische trucs, waar de Instagrammers van vandaag de dag nog wat van kunnen leren

In de diplomatenwijk tussen de Karlsplatz en het Hauptbahnhof rijgt zich de ene ambassade aan de andere. Voor opvolging wordt ook gezorgd: in de **Diplomatische Akademie** 5 kun je leren hoe je je als diplomaat dient te gedragen. Deze peperdure opleiding gaat terug op de Orientalische Akademie, die in 1754 door keizerin Maria Theresia werd gesticht, en is daarmee de oudste in haar soort.

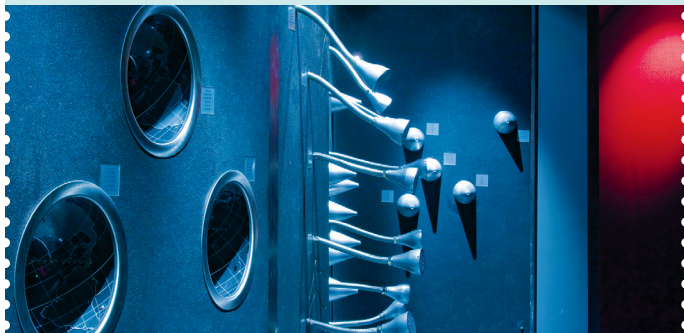
Museumlandschap van Wenen

Ga zeker niet proberen om de belangrijkste musea van Wenen allemaal in één keer te bezoeken! Dat gaat namelijk niet lukken, zelfs niet in de winter, als je er twee weken voor uittrekt en daarbij alle andere activiteiten schrapt. Dat ligt niet alleen aan het aantal musea (afhankelijk van de definitie tussen de honderd en driehonderd; kijk voor een overzicht op wien.gv.at onder 'Kultur & Freizeit'), maar zeker ook aan de enorme omvang van de museumcollecties zoals die in de loop van de eeuwen in de Donaumetropool zijn verzameld.

Het komt er dus op neer verstandige keuzes te maken. Toppers onder de musea zijn het Kunsthistorisches en het Naturhistorisches Museum (► blz. 38), de collecties in de Hofburg en het Albertina (► blz. 27), en het Leopold Museum en MuMok in het MuseumsQuartier (► blz. 48). Ze liggen allemaal op loopafstand van elkaar en kunnen worden aangevuld met het Museum für Angewandte Kunst (► blz. 37), de exposities in het Schloss Belvedere en het Belvedere 21 (► blz. 40), en de keizerlijke pracht en praal in Schloss Schönbrunn (► blz. 68).

TIPS VOOR HET BEZOEKEN VAN DE WEENSE MUSEA

Veel musea zijn maandag gesloten en woensdag of donderdag tot laat in de avond geopend. Er zijn verschillende **combitickets** te koop, bijvoorbeeld Schloss Schönbrunn & Hofburg, Kunsthistorisches Museum & Schatzkammer en Leopold Museum & MAK. Kinderen en jongeren tot 19 jaar kunnen meestal gratis naar binnen. Met de diverse Wien-Karten (► blz. 112) krijg je bij de belangrijkste musea aanzienlijke korting of zelfs gratis toegang. Eenmaal per jaar, begin oktober, organiseert de publieke omroep ORF de **Lange Nacht der Museen**. Dan zijn 130 Weense musea tot 1 uur 's nachts geopend. Bovendien worden er talrijke extra rondleidingen gehouden; een kaartje kost slechts €15/12 (langenacht.orf.at).

Pling, plang, plong. In het Klangmuseum is alle ruimte om te experimenteren met geluiden en muziek. Hier kan iedereen zich een componist wanen

Wenen op weg naar het nu

De keizerlijke pronkzucht uit de tijd van de Habsburgers lijkt in eerste instantie alles te overschaduwden. Maar ook de periode van het fin de siècle, toen de ondergang van de Habsburgers zich al aankondigde, en de gouden jaren 20 van de vorige eeuw, met de eerste verwijzingen naar de moderne tijd, hebben hun sporen in het stadsbeeld achtergelaten. Ga mee op een rondje architectuurschiedenis, van Jugendstil tot sociale woningbouw.

Villa in het groen

Ernst Fuchs Privatmuseum

U4 kaart 3, A 2

Diep verscholen in het groen buiten de stad ligt de villa (1885-1886) die Jugendstilarchitect Otto Wagner voor zichzelf en zijn echtgenote Louise bouwde. Ernst Fuchs, de voornaamste representant van het Weense fantastisch realisme, heeft de villa in 1972 gekocht en ingericht als museum voor zijn eigen werk – schilderijen, beelden en meubels.

Hüttelbergstraße 26, tel. 01 914 85 75, ernstfuchsmuseum.at, U4: Hütteldorf, bus: 52A of 52B (Campingplatz West 1), €11/6

Kunst en brood

Ankerbrot Fabrik U4 kaart 3, C 3

In 1891 werd op de Laaerberg in de wijk Favoriten de brood- en banketfabriek Anker gesticht. Architect van dit bakstenen gebouw was Friedrich Schön, destijds een belangrijk industrieel architect en leerling van Theophil Hansen. Binnen 10 jaar groeide de fabriek uit tot de grootste bakkerij van Europa. Het markante gebouw staat er nog, maar de productie is naar elders verhuisd. Het historische complex is vervolgens vakkundig gerenoveerd en biedt nu plaats aan talrijke galeries, zoals de fotogaleries Ostlicht en Anzenberger en het Caritas Atelier 10. Dat maakt de oude broodfabriek tot een mooie bestemming voor architectuur- en kunstliefhebbers.

Absberggasse 27, broodfabrik.wien, U1: Reumannplatz, tram 6: Absberggasse

Wenen geeft gas

Gasometer U4 kaart 3, D 3

In 1899 werden in de wijk Simmering vier enorme gasopslagtanks geopend. Eind vorige eeuw werden de inmiddels buiten gebruik gestelde gashouders door vier toparchitecten tot een nieuwe woonwijk verbouwd: Jean Nouvel, Coop Himmelb(l)au, Manfred Wehdorn en Wilhelm Holzbauer gaven ieder een gashouder opnieuw vorm; de buitenkant bleef als industrieel monument behouden. Het terrein is enorm: in elk van de vier gashouders zou een reuzenrad passen. Er zijn woningen, een studentenhuis, een bioscoop en een klein winkelcentrum in ondergebracht. Bovendien is hier de afgelopen jaren de Music-City ontstaan: naast verschillende opleidingsinstellingen, zoals een jazzconservatorium en een popacademie vinden muzikliefhebbers in de Gasometer de Megastore Klangfarbe en een muziekpodium onder hetzelfde dak.

Guglgasse/Eyzinggasse/Döblerhofstraße, gasometer.at, U3: Gasometer

Kunst aan de rivier

Wienflussportal U4 kaart 2, F 5

Het stadspark is niet alleen bedoeld voor recreatie. Op de plek waar de overkluisde rivier de Wien weer zichtbaar wordt, vind je bij de ingang van het park het Wienflussportal (1903-1906). Deze sierlijk gedecoreerde constructie heeft trappen die naar de rivier leiden, met beelden aangeklede kademuren en twee paviljoens van de